

KPC sāk sniegt pakalpojumus

Valsts meža dienesta struktūrvienība Konsultāciju pakalpojumu centrs (KPC), kura veidošana uzsākta pagājušā gadā ar nolūku aktīvāk, mērķtiecīgāk un plašāk sniegt atbalstu meža īpašniekiem, turpina iesāktos darbus. Šobrīd jau izveidotas visas rajonu nodaļas, iekārtoti nodaļu biroji un nodrošināts tehniskais ekipējums.

Daudzviet nodaļu darbinieki jau ir iepazinušies un nodibinājuši labas attiecības ar attiecīgā rajona meža īpašniekiem, mežniecību darbiniekiem, preses pārstāvjiem un citu organizāciju sadarbības partneriem, piedaloties un organizējot kopīgus seminārus un citus pasākumus. Meža dienu ietvaros meža īpašniekiem vēl ir iespējams piedalīties semināros un uzzināt par jaunumiem saistībā ar plānotajām ES finansējuma saņemšanas iespējām un citiem svarīgiem jautājumiem. Par semināriem var uzzināt KPC mājas lapā (www.kpc.gov.lv), kā arī uz vietas KPC birojos un sekojot līdzi informācijai rajonu laikrakstos.

Sākot no šā gada janvāra, KPC pakāpeniski sāk sniegt dažādus pakalpojumus meža īpašniekiem. Vispieprasītākais pakalpojums pašlaik ir cirsmu stigošana, dastošana un novērtēšana. Sākoties pavasara sezonai, pieprasīti arī citi pakalpojumi. Pēc ES finansējuma atvēršanas plānots palīdzēt meža īpašniekiem gan projektu rakstīšanā, gan to realizēšanā.

KPC šobrīd piedāvā:

- konsultācijas par ES atbalsta saņemšanas iespējām;
- konsultācijas ar izbraukumu uz mežu;
- cirsmas iestigošanu un skices zīmēšanu;
- koku dastošanu (kailcirtē un izlases cirtē);
- dastlapu apstrādi – cirsmas novērtēšanu;
- galvenās cirtes pēc caurmēra sagatavošanu;
- ekoloģisko un sēkļu koku atzīmēšanu.

KPC nodaļas atrodas visos Latvijas rajonos. Visi meža īpašnieki ir laipni gaidīti ikvienā KPC nodaļā, lai saņemtu padomu un palīdzību (kontakta informāciju skatīt 6. lpp.).

Sarmīte Grundšteine,
KPC Atbalsta daļas vadītāja

Šajā numurā lasiet:

2. lpp. Plānotais ES atbalsts. Svarīgākais par nodokļiem, ja esat fiziska persona. Uzmaniģi ar uguni!
3. lpp. Kā saimnieko A. Tobiasa kungs. Dz.Laivenieka rūgtā pieredze lauksaimniecības zemju apmežošanā. Jaunumi meža stādmateriāla piedāvājumā.
4. lpp. Mīti un realitāte par meža atjaunošanu Latvijā.
5. lpp. Bērni raksta par mežu. Interesanti pasākumi šodien un Latvijas laikos. Sākušās meža dienas!
6. lpp. Par saimniekošanu barona laikos Vērenes pusē.

Mizgrauži vēl joprojām bīstami

Vēja gāztajās, lauztajās un izšūpotajās eglēs sekmīgi attīstījušās divas mizgraužu paaudzes. Tāpēc eglu astoņzobu mizgraužu populācija gan 2005. gan 2006. gadā pieaugusi vairākas reizes.

Eglu astoņzobu mizgraužu invāzija Latvijas mežos ir 2005. gada janvāra vētras sekas, to veicināja arī kaitēkļu attīstībai labvēlīgie klimatiskie apstākļi (sausā, karstā vasara un siltais rudens).

Mizgraužu otrās paaudzes postījumi ir nopietni

Lai izvērtētu mizgraužu gan pirmās, gan otrās paaudzes svaiģi invadēto koku daudzumu riska audzēs, t. i., audzēs, kurās 2006. gada pavasarī vai vasarā veikta saimnieciskā darbība vai kurās palikuši vēja gāzti un lauzti koki, Valsts meža dienests pagājušā gada oktobrī un novembrī veica eglu audžu apsekošanu. Pētījumi liecina, ka mizgraužu otrās paaudzes postījumi ir nopietni, īpaši tajās teritorijās, kur palika nesakoptas eglu audzes un neizvākti bojātie koki. Ļoti augsta eglu astoņzobu mizgraužu savairošanās konstatēta Kuldīgas, Tukuma, Jelgavas, Ogres, Cēsu un Valkas, bet augsta – Liepājas, Rīgas, Limbažu, Valmieras, Gulbenes un Madonas rajona eglu mežaudzēs.

Arī LVMI "Silva" veiktie pētījumi un mizgraužu monitoringa dati liecina, ka liela daļa Latvijas atrodas ļoti augsta riska zonā, kuru vēl vairāk pastiprina atsevišķās vietās svaigas un nesa-

koptas šā gada eglu vējgāzes. Eglu astoņzobu mizgraužu invāzijai pakļautas eglu mežaudzes, kas ir vecākas par 50 gadiem.

Vasarā no eglu ciršanas labāk atturēties

Par situācijas nopietnību un veicamajiem pasākumiem informē Valsts meža dienesta vecākais referents Dr. biol. Agnis Šmits: "Tas nozīmē, ka šogad ļoti rūpīgi jāseko līdzi mizgraužu attīstībai un lidošanas intensitātei. Līdz š. g. 1. aprīlim vajadzēja sakopt bojātās eglu mežaudzes. Ja tas nav izdarīts, tad sanitāro cirti vasaras periodā neiesaku veikt, jo kaitēkļi parasti paspēj izlidot pirms kokmateriālu izvešanas no

mežaudzi, mežaudzes kritiskā šķērslaukuma skaitlisko vērtību reizina ar koeficientu 1,5, kas ļauj efektīvāk cīnīties ar kaitēkļiem."

Citi pasākumi

Valsts meža dienests arī šogad ir izstrādājis rīcības plānu, lai samazinātu šo postošo kaitēkļu masveida savairošanās risku un aizsargātu augošās eglu audzes no mizgraužu invāzijas. Kā vienu no pasākumiem VMD ierosinās izsludināt ārkārtas situāciju visvairāk apdraudētajos rajonos (skatīt karti). Tas nozīmē, ka līdzīgi kā pagājušajā gadā tiks aizliegta vērtīgo pieaugušo audžu ciršana un noteikti dažādi ierobežojumi skujkoku ciršanai to tuvumā. Vērtīgo audžu tuvumā tiek plānota speciālu rezerves kailcirtņu ciršana tieši mizgrauža pievilināšanai un izķeršanai.

Ieteikumi meža īpašniekiem

Ikvienam meža īpašniekam vajadzētu apsekot savu meža īpašumu, lai pārliecinātos, vai eglu mežaudzēs nav ieperinājušies bīstamie meža kaitēkļi – eglu astoņzobu mizgrauži.

Gadījumā, ja paši nespēj noteikt kaitēkļu klātbūtni un novērtēt situācijas bīstamību, jāmeklē meža speciālista palīdzība tuvākajās mežniecībā, kur pieejami individuālie vērtīgo eglu audžu aizsardzības plāni.

meža. Specifiskā terpēnu smarža pievilina jaunus kaitēkļus, tāpēc apkārtējie koki tiek invadēti un iet bojā.

Vislabāk slimu bojāto audzi rudens – ziemas periodā nocirst kailcirtē un nākamajā gadā kaitēkļu izplatību ierobežot ar slazdiem. Arī MK noteikumos nr. 892 "Noteikumi par koku ciršanu meža zemēs" ir veikti grozījumi – eglu mežaudzēs, kurās eglu astoņzobu mizgraužu svaigi invadēto eglu apjoms ir lielāks par 20% no eglu ir vienmērīgi izkliedētas pa visu

Jaunumi īsumā

Meža īpašnieku tikšanās

Šā gada aprīli Eiropas kopienas iniciatīvas INTERREG III B programmas projekta "Baltijas biomasas tīkls" ietvaros dažādos Latvijas novados tiek organizētas tikšanās meža īpašniekiem "Meža biomasas sagatavošana un izmantošana".

Tikšanās laikā demonstrēs filmu "Meža enerģija", kā arī dalībnieki bez maksas saņems rokasgrāmatu par enerģētiskās koksnes tēmu "Meža biomasas sagatavošana un izmantošana" un varēs uzdot jautājumus meža nozares ekspertiem, to skaitā arī Konsultāciju pakalpojumu centra (KPC) rajonu nodaļu vadītājiem. Tikšanās notiks plkst. 11.00

- 4. aprīli Valmierā, viesnīcā "Wolmar", Tērbatas ielā 16a;
- 11. aprīli Daugavpilī, viesnīcā "Hotel Dinaburga", Dobeles ielā 39;
- 19. aprīli Tukumā, ledus un atpūtas centrā „Tuko”, Stadiona ielā 3 (pēc semināra izbraukums "No mežistrādes līdz siltumam");
- 25. aprīli Saldus rajonā, atpūtas bāzē "Radi", Lielciecere, Brocēni, Saldus rajons.

Pieteikties var mājas lapā www.videsprojekti.lv vai zvanot pa tālr. 67215051, 67215377

Piedalies konkursā!

Atrodi pareizas atbildes par mežu, tā apsaimniekošanu un izmantošanu un saņem vērtīgas balvas! Anketas atradīsi žurnālā „Praktiskais Latvietis”.

Konkursam ir piecas kārtas, atbildes iespējams iesūtīt uzreiz pēc katras kārtas (pirmā kārtā – 19. martā) vai pēc visām piecām kārtām kopā – līdz 23. aprīlim. Kopējais balvu fonds, Ls 700, tiks sadalīts starp sešiem labāko rezultātu ieguvējiem.

Nolikumu meklējiet Pasaules Dabas Fonda (www.pdf.lv) un „Stora Enso Mežs” (www.storaenso.com/mezs) interneta mājas lapās.

Apvienotas virsmežniecības

Valsts meža dienests informē, ka no 1. februāra darbu uzsāks Ziemeļaustrumu virsmežniecība, kurā apvienotas līdzšinējās Alūksnes, Balvu un Gulbenes virsmežniecības. Tās centrs atrodas Gulbenē, Pamatu ielā 14. Bet no 1. aprīļa darbu uzsāk trīs reģionālās virsmežniecības – Dienvidkurzemes, Dienvidlatgales un Sēlijas virsmežniecības.

Dienvidkurzemes virsmežniecībā apvienotas līdzšinējās Saldus, Liepājas, un Kuldīgas virsmežniecības.

Turpinājums 2.lpp.

ES atbalsts meža īpašniekiem (2007.–2013. g. plānošanas periodam)

Finansējuma avots — Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)

Atbilstoši atbalsta mērķiem plānotais atbalsts lauku attīstībai tiek iedalīts trīs asīs:

- 1) lauksaimniecības un mežsaimniecības sektora konkurētspējas veicināšana:
 - cilvēkresursu attīstība;
 - mežsaimniecības fiziskā kapitāla restrukturizācija un attīstība;
- 2) vides un lauku ainavas uzlabošana;
- 3) lauku dzīves kvalitātes un ekonomikas dažādošanas veicināšana.

Cilvēkresursu attīstības pasākumi

Arodapmācības un informācijas pasākumi:

- mācību moduļu vai tēmu īstenošana iedzīvotāju profesionālo (t. sk. teorētisko un praktisko) iemaņu un kompetences paaugstināšanai;
- informatīvi pasākumi, kas saistīti ar mācību moduļu vai tēmu realizāciju un/vai lauku iedzīvotāju informētības paaugstināšanu.

Lauksaimniekiem un mežsaimniekiem paredzēto konsultāciju pakalpojumu izmantošana:

- palīdzība lauksaimniekiem un mežsaimniekiem, lai segtu izmaksas, kas rodas, izmantojot konsultāciju pakalpojumus;
- uzlabot lauksaimnieku un mežsaimnieku saimniecību vispārējo darbību meža apsaimniekošanas jautājumos, izmantojot konsultācijas.

Mežsaimniecības fiziskā kapitāla restrukturizācija un attīstība

Mežu ekonomiskās vērtības uzlabošana:

- jaunaudzū kopšana (maksliigi un dabiski atjaunotās);
- mazvērtīgo mežaudžu nomaiņa;
- neproduktīvu mežaudžu aizstāšana ar mērķtiecīgi izveidotām produktīvām audzēm;
- jaunaudzū kopšanai piemērota jauna tehnika, instrumenti, aprīkojums un/vai iekārtas.

Infrastruktūra, kas attiecas uz mežsaimniecības attīstību un pielāgošanu. Meža meliorācijas sistēmu rekonstrukcija un renovācija.

Sadarbība jaunu produktu, procesu un tehnoloģiju izstrādē. Sadarbības uzsākšana un nodrošināšana meža nozarē, lai izstrādātu un ieviestu jaunus un uzlabotus meža produktus, procesus un tehnoloģijas.

Vides un lauku ainavas uzlabošana

Pasākumi, kuru mērķis ir ilgtspējīga mežsaimniecības zemes lietošana.

Apvienotas virsmežniecības 1.lpp. turpinājums

Reģionālās virsmežniecības centrs atradīsies Saldus rajona Novadnieku pagasta „Mežvidos”.

Dienvidlatgales virsmežniecībā apvienotas Daugavpils, Krāslavas un daļa Preiļu virsmežniecības. Tās centrs atradīsies Daugavpilī Kr. Valdemāra ielā 7.

Sēlijas virsmežniecībā apvienotas līdzšinējās Jēkabpils un Aizkraukles virsmežniecības un tās centrs būs Jēkabpilī Mežrūpnieku ielā 2a.

Apvienotajās virsmežniecībās mežniecību skaits nemainās un to atrašanās vietas paliek turpat, kur līdz šim. Sikāka informācija www.vmd.gov.lv

Lauksaimniecībā neizmantotās zemes pirmreizējā apmežošana:

- meža ieaudzēšana lauksaimniecībā neizmantotajā zemē;
- dabiski ieaugušo mežaudžu kopšana un aizsardzība.

Natura 2000 maksājumi (meža īpašniekiem). Kompensācija par saimnieciskās darbības ierobežojumiem privāto un pašvaldību mežos un meža zemēs, kas atrodas Natura 2000 teritorijās.

Meža vides maksājumi:

- dabisko meža biotopu apsaimniekošana;
- mežaudžu struktūras dažādošana;
- meža ganības;
- ugunsgrēka radīto struktūru saglabāšana.

Mežsaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un preventīvu pasākumu ieviešana:

- mežsaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana ugunsgrēku un/vai dabas katastrofu radīto postījumu vietās;
- mežsaimniecības ugunsdrošības profilaktisko pasākumu ieviešana.

Dzīves kvalitāte lauku apvidos un lauku ekonomikas dažādošana

Lauku ekonomikas dažādošana:

- atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai;
- tūrisma aktivitāšu veicināšana;
- maza apjoma infrastruktūrām, piemēram, informācijas centriem un tūrisma objektu ceļa rādītājiem;
- rekreācijas infrastruktūrām, piemēram, nelielas ietilpības naktsmītņiem.

Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai. Kurināmā ražošana no lauksaimniecības un mežsaimniecības produktiem veicināšana (jaunu uzņēmumu radīšana un esošo uzņēmumu attīstība).

Dzīves kvalitātes uzlabošana lauku apvidos:

- pamatpakalpojumi lauku ekonomikai un iedzīvotājiem (sadzīves pakalpojumi, tehnikas, veterinārie utt.);
- ciematu attīstība un atjaunošana.

Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana. Muzeju darbības attīstība.

Sikāk ar plānotiem pasākumiem, atbalsta saņemšanas nosacījumiem un atbalsta apjomiem iespējams iepazīties ZM mājas lapā www.zm.gov.lv. Lauku attīstības programma 2007.—2013. (projekts) vai KPC nodaļās.

Informāciju apkopoja:

Rita Benta,

KPC direktora vietniece

Kas jāatceras meža īpašniekiem — fiziskām personām?

Daudziem meža īpašniekiem nav skaidrs par nodokļiem, kas jāmaksā no augoša meža vai kokmateriālu pārdošanas. Kā orientēties sarežģīto normatīvo aktu labirintos un nenonākt konfliktā ar Valsts ieņēmumu dienestu?

Svarīgākajos jautājumos, kas saistīti ar nodokļu maksājumiem un saimniecisko darbību mežā, palīdzēja orientēties Valsts ieņēmumu dienesta Rīgas reģionālās iestādes Centra rajona nodaļas konsultantes Tamāra Pānova un Vija Koržajeva.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Fizisko personu saimniecisko darbību pamatā regulē:

- Likums „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” (turpmāk — likums),
- Ministru kabineta 2006. gada 26. septembra noteikumi Nr. 793 „Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normu piemērošanas kārtība” (turpmāk — MK noteikumi Nr. 793),
- Ministru kabineta 2001. gada 31. jūlija noteikumi Nr. 338 „Kārtība, kādā veicama ieņēmumu un izdevumu uzskaitē iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas vajadzībām”.

Fiziskās personas ienākums, kas 2005. un 2006. taksācijas gadā gūts no augoša meža pārdošanas vai no kokmateriālu pārdošanas, netiek aplūkts ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (likuma pārejas noteikumu 21. punkts). 2007. gadā gūtais ienākums no augoša meža vai kokmateriālu pārdošanas ir ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekams:

- ja mežs ir bijis personas īpašumā mazāk par 12 mēnešiem (likuma 9. panta pirmās daļas 19. punkta “b” apakšpunkts);
- ja persona veic saimniecisko darbību (likuma 11. panta pirmā prim (1.¹) daļa), kas vērsta uz preču ražošanu, darbu izpildi, tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu par atbildību.

Ja veic saimniecisko darbību, jāreģistrējas kā saimnieciskās darbības veicējam.

Piemērojot likuma 9. panta pirmās daļas 19. punktu, sava īpašuma pārdošanas ienākumus nodala no saimnieciskās darbības ienākumiem — ienākumiem no pārdošanai izgatavotu vai iegādātu izstrādājumu (mantas) pārdošanas, izvērtējot darījumu ekonomisko būtību un veikto darījumu regularitāti un apjomu (MK noteikumu Nr. 793 54. punkts).

Fiziskās personas ienākums no saimnieciskās darbības (arī personai pārdodot tās īpašumā esošo vai lietošanā piešķirta meža ciršanas tiesības (augošu mežu) vai kokmateriālus), tiek aprēķināts kā likuma 11. pantā noteikto ieņēmumu un ar to gūšanu saistīto izdevumu starpība (likuma 11. panta pirmā daļa).

Likuma 11. panta trešās daļas 14. punkts un astotā daļa — izdevumos, ja tie saistīti ar taksācijas gada ienākuma gūšanu no saimnieciskās darbības, tiek ieskaitītas meža atjaunošanas izmaksas Ministru kabineta noteiktajā kārtībā (1997. gada 25. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 229 „Kārtība, kādā ienākums no kokmateriālu un augoša meža pārdošanas apliekams ar iedzīvotāju ienākuma nodokli”).

Fiziska persona, kas taksācijas gadā pārdevusi augošu mežu un

kokmateriālus no tai piederošā meža vai no citai personai piederoša meža, ja tā ieguvusi tajā ciršanas tiesības, rezumējošā kārtībā aprēķinot taksācijas gada apliekamo ienākumu, saimnieciskās darbības izdevumos ietver ar augoša meža un kokmateriālu pārdošanu saistītās izmaksas šādā apmērā:

- 25% apmērā no augoša meža pārdošanas ieņēmumiem;

- 50% apmērā no kokmateriālu pārdošanas ieņēmumiem (MK noteikumu Nr. 793 101. punkts).

Jāatceras, ka personai, kura 2006. gadā saņēmusi ar nodokli neapliekamos ienākumus (arī pārdodot tās īpašumā esošo vai lietošanā piešķirta meža ciršanas tiesības (augošu mežu) vai kokmateriālus), kuru kopējā summa pārsniedz četrkārtotu taksācijas gadam noteikto neapliekamā minimuma apmēru (2006. gada neapliekamais minimums — Ls 384,- x 4 = Ls 1536,-), līdz š. g. 1. aprīlim jāiesniedz gada ienākuma deklarācija (likuma 20. panta 1. daļa).

Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

Fizisko personu maksājumus regulē:

- Likums „Par valsts sociālo apdrošināšanu” (turpmāk — likums)
- Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 397 „Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli” (turpmāk — MK noteikumi Nr. 397)

Persona, kura nav reģistrējusies kā saimnieciskās darbības veicēja, nav obligāti sociāli apdrošināma un neveic valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Turpinājums 6. lpp.

lestājies „izdedzinātās zemes” laikposms!

Pagājušā gada ugunsnedzīgajā periodā, kurš sākās 25. aprīlī un turpinājās līdz 9. oktobrim, tika sasniegts meža ugunsgrēku vislielākais skaits — 1929, kas divas reizes pārsniedz pēdējo 10 gadu vidējo ugunsgrēku skaitu. Ugunsgrēki skāra 3790 hektārus un nodarīja zaudējumus 1 957 418 latu apmērā. Liels “nopelns” skaita rekordā ir kūlas dedzinātājiem. Viņu neapzinīgās un pat noziedzīgās darbības dēļ izcēlās 394 meža ugunsgrēki, kuros cieta 1098 ha meža un jaunaudžu.

Cenšoties ar dedzināšanu saņemt savas neizmantotās platības, dedzinātāji reālām briesmām pakļauj ne tikai savas, bet arī savu kaimiņu teritorijas, ēkas un pat

dzīvību, kā arī apdraud tuvumā esošas meža platības. Visbīstamākā ir dedzināšana stiprā vējā. Tad kontrolēt degošās platības un nosargāt sava īpašuma robežas ir neiespējami, un, ja blakus ir nekopts kaimiņa īpašums — līdz nelaimei nav tālu. Parasti nesekmīga dzēšana vai palīdzības meklēšana tiek uzsākta, kad uguns apdraudētas ir saimniecības vai dzīvojamās ēkas. Palīdzības izsaukšana bieži ir nokavēta un arī nav iespējama, jo siltajās un saulainajās dienās dedzināšanai jau ir masveida raksturs. Jārēķinās, ka šādās situācijās dzēsēju spēki ir par maziem, lai visiem laikus sniegtu palīdzību.

Neizmantojamās platības labāk atstāt aizaugšanai, pakāpeniski veidojot mežu, apmežot māk-

slīgi, vai applaut. Ja tam nepietiek līdzekļu, labāk visu atstāt kā ir, jo zāle atkal ataug un bezjēdzīgais dedzināšanas process būs jāatkārto katru pavasari.

Nepapildināsim ar savu rīcību ugunsgrēku drūmo statistiku!

Arnīs Gertners,

VMD Ugunsapsardzības un darba aizsardzības daļas vadītājs

Meža stādmateriāls AS „Latvijas valsts meži” kokaudzētavās

Kad sniegpulksteņi ar saviem baltajiem zvaniņiem iezvana pavasari, arī kokaudzētavās sākas aktīva rosība. „LVM Sēklas un stādi” šogad piedāvā 32,7 miljonus meža stādu. Ar šā gada pavasari saviem klientiem esam radījuši iespēju saņemt stādus agrāk un vienlaikus lielākos apjomos.

Kā jauns un ļoti atbilstošs stādmateriāls ātri aizzeļošām platībām tiek piedāvāti egles kailsakņu stādi ar uzlabotu sakņu sistēmu. Šim stādu veidam ražošana pamatojas uz sēšanu kasetē un pārskolšanu laukā tā paša gada vasaras otrajā pusē un rudenī. Rezultātā iegūstam ātri augošu stādu ar ļoti kuplu un stabilu sakņu sistēmu, stāds ir izturīgāks pret jebkuriem nelabvēlīgiem dabas apstākļiem. Praksē tas pierādījās 2006. gada ekstremāli sausajā vasarā, kad šie egles stādi uzrādīja 98—100% ieaugumu mežā.

Ar 2007. gadu „LVM Sēklas un stādi” piedāvā arī hibrīdapses ietvarstādus no Latvijas kvalitatīvākajiem kloniem. Stādi pavairoti no audu kultūrām, un to ražošana uzsākta 2006.—2007. gadā uzbūvētajā Kalsnavas kokaudzētavas meristēmu laboratorijā. No šiem stādiem pirmā raža ir gatava jau pēc 25 gadiem.

„LVM Sēklas un stādi” stādāmo materiālu audzē no Latvijas augstvērtīgākajām sēklām, kas dod papildus lielāku koksnes pieaugumu. Visi stādmateriāli ir sertificēti.

Gribētos vērst uzmanību arī uz stādīšanas darbu kvalitāti – meža ietvarstādus ir iespēja stādīt visu sezonu, vienlaikus sekojot līdzī mitruma režīmam. Iestājoties ilglaicīgam sausumam mežā, stādīšana jāpārtrauc. Stādīšanas procesā galvenais ir neiekaltēt pirms stādīšanas, stādīt ar mitru substrātu un iestādot stādus piemēdīt, lai nepaliktu gaisa sprauga starp substrātu vai sakni un augsni, kurā iestādām.

Struktūrvienība pamatā strādā ar ilgtermiņa līgumiem par stādmateriāla izaudzēšanu. Vēlākais brīdis, kad jāpiesaka stādi, ir iepriekšējā gada septembris un oktobris. Uz šo pavasari vēl var pieteikt un iegādāties priedes kailsakņu stādus, bet uz rudenī un nākamā gada pavasari var rezervēt jebkura veida stādmateriālu. Tādēļ vēlreiz gribu aicināt visus stādu gribētājus laikus zvanīt uz „LVM Sēklas un stādi” kokaudzētavām un pieteikt stādmateriālu. Gaidām jebkuru meža īpašnieku vai apsaimniekotāju turpmākiem stādmateriāla pieteikumiem. Sīkāka informācija www.lvm.lv.

Laima Zvejniece,
„LVM Sēklas un stādi”
direktora vietniece

Mežs ir mana svētnīca

Uz Ogres rajona Meņģeles pagastu aizbraucu cerībā satikt „Kalnigaunu” saimnieku Andri Tobiasu un viņa kundzi Edīti. Tomēr košā mājiņa kalna galā vēl nav sagaidījusi savus saimniekus, jo Andris ar Edīti dzīvo Carnikavā, bet Meņģelē pavada vasaras.

Tad nu viena pati izstaigāju „Kalnigaunu” saimniecību. Apsēdos pie mājiņas un zvaniņu Andrim, lai uzzinātu kaut ko vairāk par saimniecību un saimnieka darbošanos mežā.

Tobiasa kungs pastāstīja, ka „Kalnigaunu” savā īpašumā dabūjis vecvectēvs Mārtiņš kā dāvinājumu. Tas bijis 1875. gadā. Vēlāk saimniekojis vectēvs, bet pēc tam Andra tēvs Andrejs Tobiasi. Karš un lielās pārmaiņas valstī visu mainīja. Sākoties zemes reformai 1990. gadā, Andris neka vēloties pieteicās, lai varētu atgūt zemi, jo ēku jau vairs nebija. Kopš tā laika katru vasaru mantinieks pavada savā dzimtas īpašumā.

Stādaudzētavas stādiem cits augšanas spars

Saimniecībai ir 12,8 hektāri meža. Pateicoties tam, bija iespējams iegūt naudas līdzekļus gan apkārtnes sakopšanai, gan nelielās

mājiņas uzcelšanai. “Tieši tāpēc arī sākumā cirtu kailcirtes,” saka Andris, „bet tagad cirtu vairāk izlases veidā, pārsvarā atstāju vidēja vecuma bērzus. Meža darbos strādāju pats un vēl kādus strādniekus pasaucu palīgā. Tad arī varu katru koku apskatīt un izlemt vai cirst vai atstāt. Visus izcirtumus cenšos atjaunot, stādot egles. Sākumā stādīju mežņus, bet stādaudzētavā audzētiem stādiem tomēr cits augšanas spars, tāpēc katru pavasari braucu uz Kalsnavas kokaudzētavām pēc egļu stādāmā materiāla.

Cenšos ieaudzēt mežu

Tā kā ar lauksaimniecību nenodarbojamies, tad tūrīmi maz pamazām sāka aizaugt ar bērziem. Nokārtoju transformācijas atļauju, un 8,4 hektāros cenšos ieaudzēt mežu. Bērzu stādāmo materiālu nepērku, bet izmantoju bērziņus, kas paši sasējušies jo

biezi. Piemērotākajās vietās iestādu arī egles, bet nelielos vairumos. Tā kā augsne nav speciāli sagatavota, tad ļoti rūpīgi stādījumus kopju. Nu jau būs labi, jo stādi pastiepušies 1,5 m garumā. Man vienam šie darbi ir pasmagi, tāpēc palīgos saucu strādniekus, lai raitāk visi pasākumi virzītos uz priekšu.”

Par stādītiem kociņiem Andris runā ar tādu milestību un sirsnību, it kā tie būtu daļa no viņa paša. Vēl viņš nopukoja uz bebru, kurš aizsprostojis grāvi tā, ka tilts jātaisa, bet nepieļauj domu, ka varētu kādam medniekam lūgt palīdzību. “Ja es viņu varētu aizmānīt projām...”

”Mežs ir mana svētnīca. Mežam varu teikt paldies, ka esmu pievārējis nopietnu slimību un ka savos gados vēl tik daudz varu paveikt. Tu tur visus pasveicini un saki, ka drīz būšu klāt.” Tā Andris saka atvadoties.

Dace Iraids,
KPC Ogres nodaļas vadītāja

Prieks par padarīto atsver grūtības

Rakstā apkopota mana praktiskā darba pieredze lauksaimniecības zemju apmežošanā desmit gadu garumā. Pagājuši jau desmit gadi, kopš manā zemnieku saimniecībā — Vānes pagasta „Aizļoļās” — sākts īstenot Eiropas Savienības PHARE projekts „Tehniskā palīdzība privāto mežu apsaimniekošanā.”

Projektā piedalīties pamudināja pusotra kilometra attālumā veckalniņā izcilā ozolu audze, par kuru vācu kolēģi, mazliet smaidot, bija ar mieru mainīt Mercedesu pret koku attiecībā 1:1, un fakts, ka savā laikā Kandavas novadā Pēteris I kuģu būvei licis nocirst apmēram vienu miljonu ozolu lietkoku.

Objekta izvēle

Objekts bija nepieciešams, lai gūtu praktiskās zināšanas un varētu tās ieteikumu veidā sniegt lauku zemju īpašniekiem, jo 90. gadu vidū pirmā eiforija pēc īpašumu saņemšanas jau bija zudusi un lauku ļaudis sāka interesēties, kā reāli labāk izmantot sava īpašuma platības. Objekts 2,1 ha platībā tika izvēlēts paliela paugura virsotnē, augsne — smags, auglīgs māls, reāla lauksaimnieciskā darbība nebija notikusi vairāk nekā 10 gadu, meža pašatjaunošanās — pilnīgi nekāda. Netālajā mežā nekoptas mazkvalitatīvas apšu audzes ar retiem ozolu milzeņiem.

1996. gadā tika veikti projektēšanas darbi, projektam bija pieteikušās 65 zemnieku saimniecības, ES līdzekļus stādāmā materiāla iegādei, platības apžogojšanai, daļēju izmaksu segšanai piešķīra 13 saimniecībām. Par to sīkāk var iepazīties M. Daugavietes sagatavotos materiālos.

Sagatavošanas darbi

1996. gada rudenī apļāvu zāli, lai nākamā gada pavasari vieglāk iestādīt. 1997. gada pavasari nospraudu kociņu stādīšanas vietas, jo projekts paredzēja galvenajam sugām (Oz, B, P) dažādu stādviētu skaitu uz ha, dažādus kopšanas

paņēmienus. Izvēlēts bija stādīt nesagatavotā augsnē, lai neveicinātu jau tā raženo zāles augšanu. Tagad jāatzīst, ka tā bija kļūda, labākais augsnes sagatavošanas veids pēc tagadējās manas un citu mežīpašnieku pieredzes ir vagu izveidošana ar vienkorpusa arku. Šis paņēmieni pirmajā gadā ievērojami samazina aizzēlumu, pēc tam atkārtotās kopšanas reizēs stādījumus daudz vieglāk atrast.

Pirmie stādījumi

No 1997. gada 25. aprīļa līdz 2. maijam iestādīju 1100 bērzu kailsakņu sējeņu un 1800 priedes sējeņu. Tika veikti dažādi kopšanas pasākumi – mulčēšana ar plastplēvi, mehāniskā kopšana, speciālu pašadalāšanos cauruļu nostiprināšana, izmantotas arī ķīmikālijas. Atsevišķas sekcijas tika atstātas nekoptas. Lielākajai daļai platības tika apvilkti 2,5 m augsts stieplu pinuma žogs, lai stādījumus pasargātu no meža dzīvniekiem.

Novēroju, ka vislabāk aug tie kociņi, kam daļējs apēnojums, jo izkoptā platībā vasarā stādi izdeg, lielā zālē izstīdzē un kociņi ir vārgi. Nesagatavotā augsnē jāstāda ļoti precīzos attālumos, jo citādi kociņus zālē praktiski nav iespējams atrast, lietderīga ir mazu mietiņu piespraušana, jo arī priedēm jūnija otrajā pusē zaļums vairs neatšķiras no zāles. Labāk

Dz. Laivenieks pie ozolu stādījuma 2003. gads

izmantot ietvarstādus, jo tie pirmajā gadā aug spēcīgāk, arī jauno dzinumumu krāsa ietvarstādu priedēm atšķiras no pārējās zāles. Te gan jāuzmanās no stādu izcilāšanas, mainoties mitruma režīmam smagajā māla augsnē. Stādīšana apkopšana vidēji prasa vienu minūti laika, ja blakus mietiņš, darbs veicas divas reizes ātrāk. Praktiski visvieglāk zāles apciršanu veikt ar plānu, asu kapli attiecīgā garuma kātā. Stādus vieglāk ieraudzīt, ja saule augstu vai aiz muguras. Arī mietiņi pie stādījumiem jāsprauž precīzi un vienā pusē, jo dažiem bērzu sējeņiem bija tikai pāris lapiņu. Gadā kopu trīs reizes.

1997. gada rudenī no Kalsnavas atvedu ozolu ietvarsējeņus, iestādīju tikai dažus simtus, jo augsne bija ļoti cieta, pārējos pieraku.

Nedienas

1998. gada 25. martā visa platība nodega kūlas ugunsgrēkā. Bet atziņas palika. Arī tā, ka šādām platībām, neraugoties uz 4 m platu ceļu, vēl papildu drošībai ierīkoja-

mas mineralizētās joslās. No 15. līdz 18. aprīlim talku veidā visu platību pārstādīju no jauna. Priedes ieauga ļoti labi. Bērzi un ozoli salapoja, taču iestājās ļoti sauss pavasaris, un mazās lapiņas sažuva, nokalta arī daži simti bērzu kailsakņu stādu, kas bija aptuveni 1,5 m gari. Zāle pēc degšanas auga ļoti leknī, tāpēc, lai kociņus atrastu un sakoptu, bija jāļiecas un traucējošā zāle jānogriež ar nazi. Rudenī stādījums cieta no peļu uzbrukumiem. Gadā kopu divas reizes.

1999. gadā bērziņi un ozoliņi salapoja ļoti vārgi, turpretī priedes bija pārziemojušas labi. Bērziņus pārstādīju, ozoliem stādu nebija. Vasara bija ļoti sausa. Rudenī uz pirmā sniedzīna ievēroju gar žogu lapsas pēdas, attaisīju mazu spraudziņu, lai dzīvnieks varētu ielīst un ķert peles. Pēc pāris dienām diemžēl ielīda maza buciņš, kurš kārtīgi nopostīja mazo priediņu galotnes. Mani ieraudzījis, nobijās un muka, bet neievēroja žogu un nositās.

2000. gada pavasari atkal pārstādīju bērziņus, atkal sauss pavasaris, atkal nokalta, lai gan bedrītes šoreiz veidoju ar augsnes bora palīdzību. Rudenī vēlreiz iestādīju bērzus tradicionālā veidā ar lāpstu.

2001. gadā bērzi bija ļoti pārziemojuši, ļoti salapoja. Ozoliņi praktiski pazuduši, neauga uz augšu, stipri apsala. Ozolu platību apstādīju ar priedēm, kuras ieauga ļoti labi.

Turpinājums 5. lpp

Meža atjaunošana — viedokļi un realitāte

Septiņpadsmit gadu pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas varam droši apgalvot, ka tieši mežs radikālo ekonomisko pārmaiņu laikmetā palīdzēja izdzīvot lielākajai daļai Latvijas lauku iedzīvotāju. Iepriekšējos gadu desmitos mežaudzēs uzkrātais kapitāls vairākumā lauku saimniecību tika izmantots saimniecības pārmaiņu finansēšanai.

Septiņpadsmit gadu pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas varam droši apgalvot, ka tieši mežs radikālo ekonomisko pārmaiņu laikmetā palīdzēja izdzīvot lielākajai daļai Latvijas lauku iedzīvotāju. Iepriekšējos gadu desmitos mežaudzēs uzkrātais kapitāls vairākumā lauku saimniecību tika izmantots saimniecības pārmaiņu finansēšanai.

Nekā nosodāma šeit nav, jo mežs lieliski pilda arī līdzekļu "akumulatora" funkcijas, ja vien neaizmirstam to, ka ikviens akumulators laiku pa laikam ir arī jāuzlādē.

Kā tad mums īsti veicas ar meža vērtību "uzlādēšanu", kāda situācija Latvijā šobrīd ar izcirtumu atjaunošanu? Lauksaimniecība, lielā mērā pateicoties Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļiem, kļuvusi par pelnošu nozari.

Vai parādi mežam tiek atdoti?

Sabiedrībai par meža atjaunošanu, arī Latvijas mežsaimniecību kopumā ir izveidojies pārsvarā negatīvs viedoklis. Tam par pamatu ir gan reālās problēmas, gan mūsu apbrīnojamā tieksme pirmām kārtām redzēt, dzirdēt un citiem tālāk stāstīt tikai sliktās lietas.

Sava nozīme, protams, arī objektīvām mūsu uztveres īpatnībām: rudzu pļaušanu un kartupeļu rakšanu uzskatām par ražas novākšanu, bet meža ciršanu — par vides degradēšanu. Starpība jau tikai ražas ataudzēšanai nepieciešamajā laikā, jaunā meža augšanu mēs vienkārši neredzam.

Paralēli profesionālai informācijai par meža atjaunošanu Latvijā kļūst arī daudzi viedokļi, mīti un klišejas, kuru izcelsme sakņojas gan sabiedrības un meža īpašnieku nezināšanā, gan ar koksnī konkurējošo materiālu ražotāju finansētās mērķtiecīgās reklāmas kampaņās.

Minēšu populārākos no tiem.

Izcirtumu neatjaunošanas dēļ samazinās Latvijas mežu platība

Mīts bez jebkāda pamatojuma. Neapmežoti izcirtumi vispār nevar ietekmēt meža platību, jo izcirtums arī ir viena no meža audzēšanas cikla stadijām un jebkurā gadījumā visās izcirtējās platībās atkal augs koki. Jautājums ir tikai par to kvalitātes atbilstību mūsu saimnieciskajām interesēm. Latvijas klimatiskajos apstākļos mežs ir valdošā ekosistēma, kura ātri pārņem cilvēku atstātās zemju platības. Tuksnešu pie mums nebūs nekad.

Pēc Valsts meža dienesta sta-

tistikas datiem pēdējo desmit gadu laikā mūsu mežu kopējā platība uz aizaugušo vai apmežoto lauksaimniecības zemju rēķina katru gadu pieaug par 11 tūkstošiem hektāru un sasniegusi jau 2,94 miljonus hektāru jeb 45% no Latvijas teritorijas. Pieauguma tempi ar katru gadu palielinās, faktisko veģetāciju izvērtējot pēc Meža likumā noteiktās meža definīcijas, reālais valsts mežainums jau sasniedzis 57%.

Privātie meži netiek atjaunoti

Viedoklis ar zināmu pamatojumu. Problēmas joprojām ir nopietnas, lai arī dziļākais krīzes posms privāto mežu atjaunošanā ir pārvarēts. Pēdējos gados atjaunotās platības jau sasniedz 80—90% no nocirstajām platībām, 2005. gadā šajos mežos atjaunoti 23,9 tūkstoši ha, 2006. gadā — 19,5 tūkst. ha, turklāt puse no tā — pirms obligātā termiņa.

Visobjektīvāk stāvokli meža atjaunošanā parāda meža normatīvajos aktos noteiktajos termiņos neapmežoto izcirtumu platība, šobrīd tā pēc 2006. gada apmežojumu inventarizācijas privātajos mežos sasniegusi 22,8 tūkstošus ha (neskaitot 2007. gadā obligāti atjaunojamās platības) jeb 1,5% no to kopējās platības. Tā faktiski ir pašreiz neražojošā meža zemes platība.

Meža neatjaunošana radīs smagas ekoloģiskas sekas

Absurds mīts. Latvijā jebkurā saimnieka neaprupētā izcirtumā dabīgi atjaunosies mežs tā ekoloģiskajā izpratnē, veidojot pārbiezinātas audzes ar pioniersugām — baltalkšņiem, bērziem, apsēm —, taču tam būs maza saimnieciskā vērtība.

Mūsu meža nozares normatīvajos aktos noteikto obligāto meža atjaunošanas prasību pamatojumu veido bažas par nākotnes mežu saimniecisko, nevis ekoloģisko vērtību, jo arī tā ir sabiedrības vispārējā interese.

Stādījumi ir labāki nekā dabīgas izcelsmes apmežojumi

Strīdīgs viedoklis. Meža atjaunošanas veids, proti, stādīšana vai dabīgās atjaunošanas veicināšana, ir tikai līdzeklis, lai sasniegtu izvirzīto mērķi — par samērīgu cenu nodrošināt sekmīgu saimnieka izvēlēto, augsnei ekoloģiski atbilstošu sugu kociņu ieaugšanu izcirtumā. Kā jebkurā dzīves situācijā, līdzekļi tiek pakārtoti mērķim un faktiskajai situācijai, nevis otrādi.

Stādīšana ar selekcionētiem stādiem nodrošina ātrāku meža atjaunošanu, labāku nākotnes koku kvalitāti un to vērtību, taču ir ievērojami dārgāka, reizēm arī riskantāka.

Kārtīgs saimnieks izcirtumu vienmēr apmežo nekavējoties

Nepamatots viedoklis. Neapšaubāmi, meža īpašnieku interesēs ir samazināt laiku, kad meža zeme atrodas neražojošā izcirtuma stadijā, taču laika ieguvums parasti neatsver jauniegūtos riskus.

Skuju koku stādījumi izcirtumos ar svaigiem skuju koku celmiem pakļauti paaugstinātam smecernieku bojājumu riskam, bet ķīmikāliju lietošana ir dārga un kaitīga gan meža videi, gan saimnieka veselībai. Ieguvumi neatsver zaudējumus.

Steidzot stādīt tūlīt pēc audzes nociršanas, varam palaist garām arī iespēju sasniegt to pašu rezultātu pāris gadu vēlāk bez ievērojamām meža mākslīgās atjaunošanas izmaksām.

Dažos gadījumos, ja ir vēlme mainīt valdošo koku sugu, tomēr ir racionāli auglīgos apšu vai baltalkšņu izcirtumos egļu vai bērzu stādus stādīt nekavējoties, kamēr platība vēl nav aizaugusi ar atvasēm.

gadū un pietiekami lielu ieguldīto līdzekļu atdevi procentuālā izteiksmē.

Faktiski abu mērķu sasniegšanas iespējas lielā mērā atkarīgas no izvēlētas sugas koksnis cenām nākotnē, kad atjaunoto meža cirtīsim. Atšķirībā no mežu augšanas gaitas, cenas ir grūti prognozējamas — gluži kā cilvēku gaume.

Būtu aplami valstij ar normatīviem noteikt mūsu koku sugu vērtīgumu vai nevērtīgumu, jo kļūdas gadījumā sekas nākotnē būtu smagas visiem meža īpašniekiem. Būtu pazaudēta izvēles iespēja, kas ir vērtība pati par sevi.

To rāda mūsu zviedru kaimiņu rūgtā pieredze, pirms trīsdesmit gadiem pasludinot bērzu par sugu, kurai mežā nav vietas.

Apmežots izcirtums ir atjaunots mežs

Viedoklis atbilst pašreizējām meža normatīvo aktu juridiskajām prasībām, taču faktiski mežu par atjaunotu var uzskatīt tikai pēc saimnieka izvēlētas sugas kociņu "izvilšanas" cauri riska zonai pirmajos dzīves gados.

Saimnieciski vērtīga meža atjaunošanai nepieciešama regulāra jauno apmežojumu kopšana, "atēnojot" nākotnes kociņus no zemsedzes augu un citu koku sugu atvasu konkurences, kā arī tos retinot līdz optimālam skaitam.

Aizmirstot rūpēties par platību pēc formālās izcirtuma atzīšanas par atjaunotu, vairākumā gadījumu mērķis izveidot saimnieciski vērtīgu meža audzi paliks nesasniegts un apmežošana ieguldītie līdzekļi būs izmesti vējā.

Meža veiksmīgi var saimniekot arī bez tā atjaunošanas

Tas ir iespējams, bet tikai tad, ja mežā audzē vienīgi ēnietīgas koku sugas, Latvijas apstākļos faktiski tikai egles. Pieaugušie koki netiek cirsti kailcirtē, bet gan pakāpeniski ar izlases cirtes metodi.

Nocirsto egļu vietā dabīgi atjaunojas jaunā paauga, veidojot audzi ar dažāda vecuma kokiem. Speciāli meža atjaunošanas pasākumi nav nepieciešami, taču vajadzīga profesionāla pieredze cērtamo koku izvēlē un ciršanas izpildē.

"Mūžīgā meža" metode pēdējā laikā tiek popularizēta, diemžēl aizmirstot atgādināt par mūsu koku sugu bioloģisko īpašību radītiem lietošanas ierobežojumiem.

Garantētai neveiksmei būs lemti mēģinājumi minēto metodi

izmantot saulmiņu koku sugu — priežu un bērzu — audzēšanai, jo šo sugu jaunie kociņi ir gaismas prasīgi un neaugs lielo koku apēnojumā.

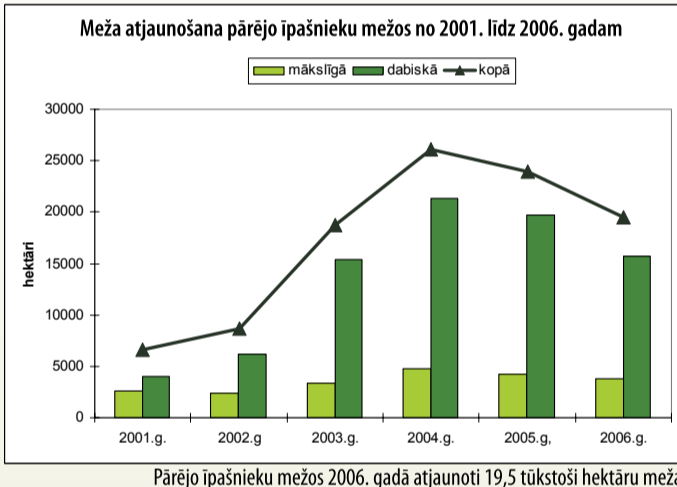
Cenšoties uzlabot gaismas apstākļus jaunās paaugas vajadzībām, saimnieks "mūžīgā meža" idejas vārdā būs spiests mežā turēt retaines, kas ir meža zemes produktivitātes iespēju iznīkošana.

Mežu sekmīgi atjaunot var tikai profesionāļi

Nepamatots viedoklis, jo darba sekmes nosaka ne tikai pieredze, bet arī interese par veicamo pasākumu un atbildības izjūta. Arvien vairāk mums ir privāto mežu īpašnieku, kuriem šo īpašību netrūkst.

Būtiska ir izpratne par augu sabiedrībā notiekošajiem procesiem un likumsakarībām. Lauku cilvēkiem parasti tās netrūkst, mežkopība taču arī ir viens no zemkopības veidiem. Pie Valsts meža dienesta speciālistiem noskaidrojot meža atjaunošanas pamatprasības konkrētajā izcirtumā — obligāto atjaunošanas termiņu un atļauto sugu izvēli —, viņi neliegs lietderīgus padomus arī par praktisko rīcību.

Par meža atjaunošanu lietderīgi padomāt jau pirms iepriekšējās audzes nociršanas, atbildot uz galvenajiem jautājumiem: ar kādu koku sugu izcirtumu atjaunosim, stādīsim vai palīdzēsīm dabīgiem atjaunošanās procesiem. Tiekot skaidrībā par iecerēm šajās divās būtiskajās lietās, ciršanas laikā varam izvairīties no kļūdām un ietaupīt meža atjaunošanā tērējamus līdzekļus.

Izcirtumu esamība pati par sevi neliecina par sliktu īpašuma apsaimniecību. Bēdīgāk, ja tie netiek apmežoti ceturtnajā, sestajā vai desmitajā (atkarībā no meža augšanas apstākļu tipa) gadā pēc audzes nociršanas, kā tas noteikts mūsu meža likumos.

Vienmērīgas audžu ciršanas gatavības gadījumā Latvijas saimnieciski izmantojamajos mežos izcirtumu platībām jābūt aptuveni 100 tūkst. ha platībā, 2007. gadā pirms jauno apmežojumu pieņemšanas to ir 177 tūkst. ha.

Trešā daļa no starpības skaidrojama ar apmežošanas kavēšanu, pārējā radusies uz palielinātas pieaugušo audžu ciršanas rēķina privātajos mežos pēdējo gadu laikā.

Izcirtumi privātos mežos tiek atjaunoti ar mazvērtīgām koku sugām

Principiāli nepareizi Latvijas mežos audzētās koku sugas dalīt vērtīgās un mazvērtīgās. Vērtīga ir jebkura konkrētajiem augšanas apstākļiem ekoloģiski piemērotā koku suga, ja to veidotās meža audzes spēj nodrošināt galveno saimniecisko mežu audzēšanas mērķu sasniegšanu — maksimālu vidējo vērtības pieaugumu uz katru meža audzēšanas pilnā cikla

Jānis Iesalnieks,
Kuldīgas virsmežniecības
virsmēžzinis t.29163059

Notikumi novados

Skolēni nav vienaldzīgi un raksta par mežiem

KPC Madonas nodaļas mācību centrs "Pakalnieši" sadarbībā ar Madonas Bērnu un jauniešu centru un Madonas virsmežniecību izstrādāja projektu "Madonas rajona mazā Meža grāmata". Projekta ietvaros visiem Madonas rajona skolēniem bija iespēja rakstīt domrakstus un zīmēt par meža tēmu un 2007. gada simboliem — putnu, dzīvnieku, koku, sēni, augu un kukaini. Labākie bērnu darbiņi apkopoti grāmatā, kuras prezentācija notiks šā gada 10. maijā Vestienas pagasta "Pakalniešos". Pasākumā piedalīsies grāmatas autori un projekta atbalstītāji: Dabas aizsardzības pārvalde, SIA „Stora Enso Mežs”, Konsultāciju pakalpojumu centrs, Madonas virsmežniecība, darbosies radošās darbnīcas. Tikai daži fragmenti no saņemtajiem darbiņiem:

ne tikai skolēnu, bet arī pieaugušo vidū!” (Lāsma Šmite, Liezēres pamatskolas 9. klase)

“Ja tev patik sajast egļu svaigo smaržu, klausīties putnu melodijas, ja tevi vienkārši interesē mežs, kur var sastapt dzīvniekus, apskatīt augus, atrast sēnes, tad šis konkurss ir domāts tieši tev. Iepiecinī sevi un citus! Varbūt tevī slēpjas neatklāts talants, tāpēc piedalies!” (Linda Stanga, Praulienas pamatskolas 9. klase)

“Kurš cits, ja ne jaunieši, nākotnē spēš saglabāt lielāko Latvijas bagātību — mežu. Ja es piedalīšos konkursā, tad noteikti zīmēšu kādu dzīvnieku izzāgētā mežā. Tieši ar to man saistās šī brīža situācija Latvijā.” (Zane Losāne, Lubānas vidusskolas 9. klase)

Inese Mailīte,
KPC apmācību centra
"Pakalnieši" vadītāja

“Madonas meži ir apbrīnas vērti. Tādus kokus, putnus, augus un dzīvniekus nevienā citā mežā neatradīsiet, jo Madonas rajona meži ir īpaši! Tie ir mūsu! Mūsu bagātība, mūsu sapņu rotaļvalsts! Un mēs, Madonas rajona bērni, varam lepoties ar saviem mežiem!” (Ilze Grēvele, Stirnieces pamatskolas 8. klase)

“Esam ņēmuši no meža, tagad laiks dot pretī, tad mūsu meži, paudzēs stādīti un kopti, būs vienmēr raženi. Cik gan daudz mežs mums dod! Žēl, ka daudzi mūsu apkārtnē neprot novērtēt meža nozīmi. Domājams, ka šis konkurss veicinās izpratni par mežu

Meža nozares pārstāvji tiekas Austrumvidzemē

Šā gada martā, Gulbenes rajona Stāmerienā notika pasākums „Ko piedāvā mežs”. Tajā pulcējās četru dažādu organizāciju pārstāvji no četriem Vidzemes rajoniem: Alūksnes, Balvu, Gulbenes un Madonas. Pasākuma organizatori — „Stora Enso Mežs” un Launkalnes zāģētava sadarbībā ar Valsts meža dienesta Konsultāciju pakalpojumu centru (KPC) — uz pasākumu aicināja savu rajonu žurnālistus un virsmežniecību speciālistus.

Tikšanās mērķis bija informēt žurnālistus par aktualitātēm meža nozarē, pārvaldē un biznesā. Ziemeļaustrumu virsmežniecības virsmežzinis Andis Krēslīņš iepazīstināja klātesošos ar izmaiņām Valsts meža dienesta struktūrā un pienākumos. Savukārt KPC Atbalsta daļas vadītāja Sarmīte Grundšteine stāstīja par jaunās VMD struktūrvienības uzdevumiem un iecerēm.

KPC Madonas nodaļas vadītāja Mairita Bondare un mācību centra “Pakalnieši” vadītāja Inese Mailīte dalījās pieredzē un informēja par notikušajām aktivitātēm, plānotajiem Mežu dienu pasākumiem un sadarbību ar skolām.

Par SIA „Stora Enso Mežs” un Launkalnes zāģētavas darbību stāstīja uzņēmumu komunikāciju speciāliste Lelde Vilkriste. Vislielākā uzmanība tika pievē-

sta tām uzņēmumu aktivitātēm, kas varētu interesēt rajona avižu lasītājus — pasākumi sabiedrībai, skolām un citiem interesentiem.

Arī žurnālisti un Gulbenes TV pārstāvji neturēja sveci zem pūra — katram bija sagatavots kāds kuriozs stāsts “iz meža dzīves”.

Žurnālisti saņēma plašu izdales un informatīvo materiālu klāstu gan par pasākumā iesaistīto organizāciju darbību, gan par citiem meža nozares uzņēmumiem un aktivitātēm. Tika prezentēti arī jaunie materiāli — buklets “Dabas aizsardzības prasības mežizstrādes darbos” un plakāts “Mežā ir dzīvība”.

Pasākuma dalībnieki atzina, ka informācijas apmaiņa starp meža nozares un mediju pārstāvjiem bija ļoti noderīga un tās nekad nevar būt par daudz. Svarīga bija arī citu rajonu pieredzes iepazīšana.

Plānots, ka šādi pasākumi notiks vēl Meža dienu ietvaros arī Ziemeļvidzemē (Valmierā) un Latgalē (Rēzeknē).

Meža dienas sākušās!

Ogres pusē meža dienu pasākumā, kuru organizēja KPC Ogres nodaļas vadītāja D. Iraids sadarbībā ar AS „Latvijas valsts meži”, SIA “Ūdrs” darbiniekiem un Madlienas vidusskolas skolēniem, tika izlikti 100 putnu būru.

Šogad tāpat kā katru gadu Meža dienu pasākumi notiks pagastos, tos organizēs Valsts meža dienesta mežniecības un Konsultāciju pakalpojuma centra nodaļas sadarbībā ar AS „Latvijas valsts meži”, skolām, pagastiem un citiem sadarbības partneriem.

Izstāde “Mežs un koks 2007” notiks no 12. — 15. aprīlim Ķīpsalas izstāžu kompleksā, bet centrālais Meža dienu pasākums šogad plānots Brīvdabas muzejā.

Prieks par padarīto atsver grūtības turpinājums no 3. lpp.

Gūtās atziņas

Pašreiz, 2007. gadā, platība pārskaitīta meža zemēs, priedes un daži bērzi sasnieguši 4 metru augstumu, lieli caurmēra pieaugumi, ozoli praktiski iznīkuši, to vietā priedes. Vēl dažas atziņas, kuras varētu atšķirties no vispārpieņemtajām un rosināt diskusijas.

1. Apmežojot lauksaimniecības zemes, par daudz tiek uzsvērtā stādījumu kopšanas nepieciešamība. Praksē pierādās, ka, auglīgās zemēs augot, kociņiem ievērojami spēcīgāki galotnes dzinumi nekā mežā un zāles uzbrukumi tiek paciesti daudz labāk. Tāpēc kopšanas nepieciešamības mazāk auglīgās lauksaimniecības zemēs pat var arī nebūt.

2. Apmežojot lauksaimniecības zemes, milzīga nozīme kvalitātvam un salīdzinoši lielākam meža stādāmam materiālam. Arī pašas stādīšanas kvalitātes prasībām jābūt augstākām. Jāstāda vai nu ļoti agri pavasarī vai arī rudens pusē, kad lauku cilvēkam vairāk brīva laika.

3. Atklātā vietā daudz krasāk jūtama vēja, saules, mitruma ietekme, tāpēc vērtīgo un jutīgo koku

sugu — ozolu, ošu un gobu — ieaudzēšana lauksaimniecības zemēs bez priekšstādījuma vai meža zemes iebēršanas katrā stādīvietā problemātiska.

4. Sugu izvēles ziņā smagās māla augsnēs, šķiet, vispiemērotākie ir bērzi, taču arī priedes uzrāda labus augšanas rezultātus, tikai tās nepieciešams atzarot.

Vēlētos iedrošināt vismaz zemes īpašniekus nenolaist rokas arī grūtos brīžos. Prieks par padarīto darbu atsver daudz, un grūtības jau lēnām aizmirstas. Personīgu paldies par palīdzību viena Latvijas zemes stūrīša sakopšanā vēlos teikt I. Baumaņa un J. Birģeļa kungam, LMZI “Silava” zinātniekiem M. Daugavietes vadībā, Vānes pagasta darbiniekiem un draugiem, kas palīdzēja arī grūtajos brīžos.

Dzintars Laivenieks,
KPC Tukuma nodaļas vad.

Meža dienas Latvijas laikos

Meža dienas ir tradīcija no Latvijas brīvvalsts laikiem. Meža darbinieku biedrības 1939. gada izdevumā “Meža Dzīve” izlasītais ļauj secināt, ka mežu darbinieki Latvijas laikos mājēja gan strādāt, gan atpūsties. Daži fragmenti.

Meža dienu dalībnieki Viļakas virsmežniecības Žiguru novadā.

“Balvu nodaļas valde nolēma sarīkot Balvu vecajā parkā izrikojumu ar šaušanas sacensībām, koncertu, mednieku stāstiem u.t.t.”

“Bauskas nodaļas valde nolēma sarīkot ekskursiju uz Vircavas virsmežniecību un Talsu apkārtni.”

“Īles nodaļa sarīkoja Bikstos, Tautas nama telpās savu gadskārtējo sarīkojumu. Pirms sarīkojuma noturēja meža dienu. Apstādīja Bikstu staci-

ju, papildināja un apkopa agrāko gadu stādījumus. Vakarū atklāja turienes mežzinis A. Šmeilis, Biedrības valdes sekretārs A. Zemenis. Tālāk sekoja pašu virsmežniecības sagatavota teātra izrāde “Nelaimīgais Tedi”, vīru koris, kurā piedalās mežu darbinieki, atskaņoja vairākas dziesmas un Vidzemes kavalērijas orķestris deva skaistu koncertu. Sarīkojums beidzās ar saviesīgu vakaru.”

“Rīgas nodaļa ar meža dienu centrālās komitejas priekšnieka direktora J. Ozola laipno pretimnākšanu sarīkoja Mežu departamenta darbiniekiem meža dienas Biriņu virsmežniecības Turaidas mežniecībā. Kopskaitā 65 darbinieki uzkaplēja un iestādīja 1 ha jauna meža.”

Saimnieki aicina uz atvērto durvju dienām!

Pasaules Dabas Fonda meža apsaimniekošanas demonstrējumu teritorijas aicina visus interesentus apmeklēt atvērto durvju dienas un praksē iepazīt izlases cirtes mežsaimniecību. Par to, kā un kāpēc veidot izlases cirtes, uzzināsi, daloties pieredzē ar teritoriju saimniekiem un aplūkojot demonstrējumu objektus.

Sākot no aprīļa beigām, atvērto durvju dienas notiks:

- Valkas rajona Launkalnes pagasta „Lejas Kleperos”,
- Limbažu rajona Salacgrīvas pilsetas ar lauku teritoriju „Kraukļos”,
- Cēsu rajona Skujenes pagasta „Kalna Gaviēšos”,
- Liepājas rajona Rucavas pagasta „Bajāros”.

Visi interesenti laipni gaidīti! Par precīziem datumiem uzzināsi Pasauls Dabas Fonda mājas lapā — www.pdf.lv un masu medijos.

Kas jāatceras meža īpašniekiem – fiziskām personām?

2.lpp. turpinājums

Fiziska persona, kas reģistrējusies kā saimnieciskajā darbībā gūtā ienākuma nodokļa maksātāja, ir pašnodarbināta persona (likuma 1. panta 3. punkta „h” apakšpunkts).

Pašnodarbinātais līdz tā mēneša desmitajam datumam, kas seko mēnesim, kurā mēneša ienākumi sasnieguši vienu divpadsmito daļu no Ministru kabineta noteiktā obligāto iemaksu objekta minimālā apmēra pašnodarbinātajam (2007. gadā – 150 latu mēnesī), reģistrējas Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajā iestādē pēc savas dzīvesvietas (MK noteikumi Nr. 397,6. punkts).

Pašnodarbinātais obligātās iemaksas veic par to pārskata ceturksni, kurā vismaz vienu mēnesi ienākumi ir sasnieguši vienu divpadsmito daļu no Ministru kabineta noteiktā obligāto iemaksu objekta minimālā apmēra pašnodarbinātajam (2007. gadam – 150 latu), kā arī iesniedz ziņojumu par pašnodarbinātā vai iekšzemes darba ņēmēja pie darba devēja ārvalstnieka, vai ārvalstu darba ņēmēja pie darba devēja ārvalstnieka valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām pārskata ceturksni (minēto noteikumu 5. pielikums) un no tā mēneša, kad pašnodarbinātā ienākumi sasniedz Ministru kabineta noteikto obligāto iemaksu objekta minimālo apmēru (2007. gadā – 1800 latu). Obligātās iemaksas tiek veiktas līdz kalendāra gada beigām vai līdz pašnodarbinātā statusa zaudēšanai (MK noteikumi Nr. 397 22. un 23. punkts).

Pievienotās vērtības nodoklis

Nodokļa maksājumus regulē:

- Likums „Par pievienotās vērtības nodokli” (turpmāk – likums),
- Ministru kabineta 2006. gada

14. novembra noteikumi Nr. 933 „Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli” normu piemērošanas kārtība” (turpmāk – MK noteikumi Nr. —933).

Ar pievienotās vērtības nodokli apliekamā persona ir fiziska vai juridiska persona vai ar līgumu vai norunu saistīta šādu personu grupa, vai šādas grupas pārstāvis, kas veic saimniecisko darbību un ir reģistrēts Valsts ieņēmumu dienesta ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā (likuma 1. panta 7. punkts).

Saimnieciskās darbības ietvaros veiktie ar pievienotās vērtības nodokli apliekamie darījumi ir: preču piegāde par atlīdzību, arī pašpatēriņš, pakalpojumu sniegšana par atlīdzību, arī pašpatēriņš un preču imports (likuma 2. panta otrā daļa).

Ja fizisko vai juridisko personu un ar līgumu vai norunu saistīto šādu personu grupu vai to pārstāvju ar nodokli apliekamo preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība iepriekšējo 12 mēnešu laikā nav sasniegusi vai nav pārsniegusi 10 000 latu, šīm personām, grupām un to pārstāvjiem ir tiesības neregistrēties Valsts ieņēmumu dienesta ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā. Tām personām, kuras izmanto šajā panta daļā paredzētās tiesības, ir pienākums ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc minētās summas sasniegšanas vai pārsniegšanas reģistrēties Valsts ieņēmumu dienesta ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā (likuma 3. panta piektā daļa).

Ja fiziskās vai juridiskās personas un šādu personu ar līgumu vai norunu saistītas grupas vai to pārstāvji 12 mēnešu laikā veic tikai vienu ar nodokli aplieka-

mu preču piegādi vai sniedz tikai vienu ar nodokli apliekamu pakalpojumu, kura vērtība sasniedz vai pārsniedz 10 000 latu, vai šā darījuma rezultātā kopējā veikto apliekamo darījumu vērtība 12 mēnešu laikā ir sasniegusi vai pārsniegusi 10 000 latu, tām ir tiesības neregistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā apliekamām personām, ja šis darījums nav saistīts ar minēto personu saimniecisko darbību (likuma 3. panta piektā prim (5.¹) daļa). Likumā minētie 12 mēneši nav saistīti ar kalendāra gadu, bet attiecināmi uz jebkuru 12 mēnešu periodu (MK noteikumi Nr. 933 51. punkts).

Savukārt, ja minētais darījums turpmāko 12 mēnešu laikā tiek atkārtots, personām ne vēlāk kā mēneša laikā pēc šāda atkārtota darījuma veikšanas jāreģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā kā apliekamajām personām (likuma 3. panta 5.² daļa).

Sākot no 2007. gada 1. janvāra, stājušies spēkā „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā”, tāpēc par nodokļu un informatīvo deklarāciju iesniegšanas termiņu neievērošanu sodi ir ievērojami lielāki nekā līdz šim.

Konsultācijas nodokļu normatīvo aktu piemērošanas jautājumos sniedz VID teritoriālo iestāžu (pēc dzīvesvietas) Nodokļu maksātāju konsultāciju daļa (mutiski, rakstiski, elektroniski, semināru vai diskusiju gaitā). Informāciju par nodokļu normatīvajiem aktiem var iegūt VID mājas lapā: www.vid.gov.lv.

Informācija sagatavota pēc VID materiāliem

Čiekura nākamajā numurā:

- Jaunumi ES atbalsta saņemšanā
- Ko darīt un ko nedarīt mežā vasarā
- Praktiski padomi un ieteikumi
- Kā saimnieko citur

Kā saimniekoja barona laikos

Oskars Balodis pie barona atdusas vietas

...Zem priedes atkal jauns un zaļš
Sēž mežsargs mūžīgai.
Un zaļas viņa drēbes ir,
Un zaļš ir viņa nams,
Un pats viņš šajā pasaulē
Sēž gandrīz nemanāms.

(I. Ziedonis)

Ogres rajona Madlienas pagastā ir neliela apdzīvota vieta VĒRENE. Kā jau daudzviet laukos, arī šeit vietējo iedzīvotāju ir palicis ļoti maz. Oskars Balodis Vērenē ir dzimis. No 1970. gada sācis strādāt par meža meistaru Madlienas mežniecībā. Dažādas pārmaiņas ir skārušas mežniecību, bet Vērenes apgaita ir pastāvējusi visos laikos. Oskars par mežsargu šajā vietā ir nostrādājis 30 gadu, bet vēl joprojām mežs ir tā vieta, kur sirds gūst gandarījumu. Viņa lielā aizraušanās ir vēsture. Šajā ziņā Vērene ir īsta dārgumu krātuve.

Šoreiz, runājot ar Oskaru, spriedām par laiku, kad Vērene bija baronu fon Hānenfeldu dzimtas īpašumā. Muižai piederēja aptuveni 2000 ha meža. Lielāko devumu mežsaimniecības jomā ir atstājis Aleksandrs fon Hānenfelds (1840—1884).

Ap 1860.—1870. gadiem vecās koka muižas vietā tika uzceltas Vērenes muižas jaunās ēkas. Šajā laikā stādīja muižas parku, kas aizņēma 4 ha lielu platību, un piecu kilometru garu aleju uz Bebru muižu. Aleju veidoja, stādot ozolu, ošu, kļavas un gobas.

Barons nopietni pievērsās mežsaimniecībai. Vispirms muižas mežam tika veikta inventarizācija. Mežs tika sadalīts 30 ha lielos kvartālos, ierīkojot kvartālu sti-

gas, gar kurām saraka grāvjus un papildus veica meža meliorācijas darbus. Tā laika meliorācijas sistēma redzama arī mūsdienīgu mežaudžu plānos. Arī kvartālu sistēma saglabāta sākotnējā. Malējos kvartālos paralēli kvartālu stīgam izdzina “zvēru stigas”, uz kurām medību laikā stādīja medniekus. Arī no šīm stīdžām daļa saglabājusies vēl mūsdienās.

Vērenes muižas aleja

Barona mežus uzraudzīja mežkungs un divi mežsargi. Viens mežsargs dzīvoja muižas tuvumā, bet otram uzcelta mežsarga māja, kura atradās 7 km no muižas, meža vidū. Vietējie šo vietu sauc par Jeisku. Muižas mežos plānotos apjomos tika veikta arī mežizstrāde. Balķus sēja pļostas un pludināja pa Ogres upi uz Daugavu, bet tālāk uz Rīgu. Ap 1900. gadu Vērenes purvā izcēlies ugunsgrēks, kura dzēšana prasījusi lielas pūles. Izdedzis aptuveni 5 ha meža. Kopš tā laika šo vietu sauc par Degu.

Tā sarunājoties, nemanot pieņāca vakars. Vēl abi ar Oskaru aizgājām uz Vērenes kapiem apciemot tur apbedīto baronu un pateikt šim vīram paldies par atstāto mantojumu mežu vēsturei.

Dace Iraidis,
KPC Ogres nodaļas vadītāja

Vai mežkopju brālība izdzīvos?

Vairāk nekā pirms gada Valkas rajonā tika nodibināta un reģistrēta “Mežsaimniecības attīstības biedrība” ar mērķi darbā iesaistīt un organizēt privātos meža īpašniekus vienam uzdevumam – meža atjaunošanai, kopšanai un tā saglabāšanai.

Būtiski ir jautājumi, kuri ir saistīti ar VMD optimizāciju, problēmas, kuras ir saistītas ar privāto mežu īpašumu izmantošanas ierobežojumiem, un tas, ko var palīdzēt sabiedriska organizācija – mežkopju biedrība.

Biedrības saieta organizēšanas

Valkas “Mežsaimniecības attīstības biedrības” dvēsele Aivars Rullis

iemesls bija arī viena no biedrības dibināšanas iniciatora Aivara Ruļļa apaļā jubileja, uz kuru Dikļu pili bija aicināti arī Valkas rajona biedrības pārstāvji.

Sarunu gaitā izkristalizējās viena pamatdoma – biedrība ir vajadzīga, un tai ir jādarbojas virzienos, kuri varētu palīdzēt risināt sadarbības jautājumus starp biedrības biedriem, tālāk izejot uz dažādu maksas pakalpojumu sniegšanu meža īpašniekiem. Atzinīgus vārdus izpelnījās jubilārs par savu ieguldījumu mežsaimniecības attīstībā, par optimismu, dzīvesprieku un palīdzības sniegšanu citiem.

Ar cieņu,
Andrejs Valdēns

Kur uzzināt par plānotiem pasākumiem

KPC nodaļa	Vārds, Uzvārds	Tālrunis	KPC nodaļa	Vārds, Uzvārds	Tālrunis
Aizkraukle	Ingrīda Berga	65152350, 29296675	Limbažu	Jānis Zvaigzne	64022679, 29151750
Alūksne	Gvido Reismanis	64381186, 26412244	Ludzas	Ludvigs Karvelis	65722009, 29411165
Balvu	Jānis Grzibovskis	64520011, 26314426	Madonas	Mairita Bondare	64822528, 28381176
Bauskas	Uldis Dzērve	63960149, 29222487	Ogres	Dace Iraidis	65020051, 29173564
Cēsu	Ainārs Amantovs	64130048, 29722111	Preiļu	Astrīda Rudzīte	65381781, 26410476
Daugavpils	Ilgonis Skrinda	65457097, 26438175	Rēzeknes	Andris Zunda	64605032, 26599634
Dobeles	Edgars Laimiņš	63723945, 29484651	Rīgas	Agris Kauliņš	26498315
Gulbenes	Girts Vilks	29168752	Saldus	Dainis Kudors	63824065, 29186107
Jelgavas	Alda Alksne	63048122, 29283108	Talsu	Kristīne Bloka	26519781
Jēkabpils	Jānis Seilis	26598108	Tukums	Dzintars Laivenieks	63125076, 29461401
Krāslavas	Jānis Dzalbs	65620019, 29789364	Valkas	Andrejs Valdēns	64720030, 29424182
Kuldīgas	Nauris Zvingulis	28650800	Valmieras	Dzintars Alksnis	64222454, 26415649
Liepājas	Uldis Sēnbergs	29285111	Ventspils	Lāsma Cavare	63664169, 26112128

VMD Konsultāciju pakalpojumu centra administrācija

Rīga, 13. janvāra iela 15, LV 1932;
Tālr.: 7210836; fakss: 7211176

kpc@kpc.vmd.gov.lv

www.kpc.gov.lv

VMD mājas lapā

www.vmd.gov.lv

Čiekurs informatīvais izdevums

Izdevējs:
Valsts meža dienesta
Konsultāciju pakalpojumu centrs
Rīga, 13. janvāra iela 15, LV 1932;
Tālr.: 7210836; fakss: 7211176
kpc@kpc.vmd.gov.lv
www.vmd.gov.lv

Izdevumu iespiešanai sagatavoja
Sarmīte Grundšteine
KPC Atbalsta daļas vad.
Tālr. 7228390, mob. 29133563
e-pasts: sarmite.grundsteine@kpc.vmd.gov.lv

Iespiests LĢIA Tipogrāfijā
“Latvijas kartē”

